

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1737

Vragen van het lid **Omtzigt** (Omtzigt) aan de Minister-President en de Ministers van Financiën en van Economische Zaken en Klimaat over *het bericht dat Japan weigert verantwoordelijk te nemen voor de onmenselijke behandeling van «troostmeisjes» – die gedwongen werden tot prostitutie – gedurende de Tweede Wereldoorlog en over het geld dat door deze meisjes en jonge vrouwen verdiend is en na de oorlog in handen is gekomen van de aandeelhouders van de NHM, onder wie de Nederlandse Staat* (ingezonden 10 februari 2023).

Mededeling van Minister **Hoekstra** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 3 maart 2023).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het artikel in Trouw van 18 januari jl. dat Japan weigert verantwoordelijkheid te nemen en schuld te bekennen voor de onmenselijke behandeling van zogenoemde «troostmeisjes» (een bijzonder naargeestig eufemisme voor dwangprostitutie) die gedwongen in de prostitutie werkten?¹

Vraag 2

Wat is uw oordeel over het feit dat Japan nog steeds weigert verantwoordelijkheid te nemen en schuld te bekennen voor de behandeling van vrouwen die tussen 1932 en 1945 tewerkgesteld werden in militaire dwangbordelen?

Vraag 3

Bent u bekend met artikel in het NRC van 18 januari jl.² waaruit blijkt dat de gemeente Amsterdam een monument krijgt voor de slachtoffers in Nederlands-Indië? Omarmt u net als de gemeente Amsterdam dit eerste gedenkteken voor «troostmeisjes» in Nederland?

¹ <https://www.trouw.nl/buitenland/japan-heeft-geen-boodschap-aan-het-tragische-lot-van-de-troostmeisjes-b8f2ddcf/>.

² Amsterdam omarmt plan voor monument «troostmeisjes» – NRC.

Vraag 4

Heeft u eerder kennis kunnen nemen van de publicatie op het platform Follow the Money 13 augustus 2022 over de ontmanteling van de Japanse oorlogsbanken na de capitulatie van Japan?³

Vraag 5

Herkent u de schatting in het genoemde artikel in Follow the Money en het recente artikel van 19 januari jl. in Trouw dat ongeveer een half miljoen vrouwen (tussen 1932 en 1945) hier slachtoffer van zijn geworden.⁴ Zo nee, wat acht u een aannemelijke schatting?

Vraag 6

Is het redelijk om aan te nemen dat dit onrecht naast Nederlandse vrouwen ook Indo-Europese en veel inheemse vrouwen betrof, zoals in dit artikel wordt aangegeven?

Vraag 7

Klopt het dat er ten minste 70 duizend jonge vrouwen (Hollands, Indo-Europees, Indonesisch, Moluks, Chinees, Papoea, zoals beschreven in het genoemde artikel in Follow The Money) zijn misbruikt in dwangbordelen, verspreid over heel Nederlands-Indië (tijdens de bezettingsperiode vanaf maart 1942 tot augustus 1945)?⁵

Vraag 8

Klopt het dat geld, wat werd verdiend in de bezettingsperiode door deze 70 duizend vrouwen, werd gedeponeed bij filialen van de Yokohama Specie Bank en de Bank of Taiwan?

Vraag 9

Klopt het dat een deel van die liquidatieopbrengsten van de ontmanteling van de Japanse oorlogsbanken geld betrof dat door «troostmeisjes» in Japanse dwangbordelen is verdiend en bij filialen van de oorlogsbanken, zijnde de Bank of Taiwan en de Yokohama Specie Bank, in bezit van het Nederlandse koloniale gezag is gekomen?

Vraag 10

Klopt het dat de Nederlandsche Handel-Maatschappij (NHM) de begunstigde partij werd bij de liquidatie van de Japanse banken, nadat alle filialen van de Japanse banken tot 1948 rechtstreeks onder toezicht van de NHM werden geplaatst?

Vraag 11

Is er reden om aan te nemen dat de Nederlandse Staat als opdrachtgever en begunstigde van de NHM een deel van het dwangbordeelgeld heeft opgestreken?

Vraag 12

Kunt u bevestigen dat de NHM is opgegaan in ABN Amro die na de kredietcrisis in 2008 in handen van de Staat kwam?

Vraag 13

Wat is uw reactie op de conclusie in het artikel uit Follow the Money dat de Nederlandse Staat en het Koninklijk Huis – leden van het koninklijk huis waren aandeelhouder van NHM in 1948 en kregen dividend uitgekeerd – hierdoor dus zelf bij de ontmanteling van Japanse oorlogsbanken, dus ook van geld wat is verdiend door troostmeisjes, hebben geprofiteerd?

³ <https://www.ftm.nl/artikelen/de-oranjes-profiteerden-van-geld-verdiend-door-troostmeisjes>.

⁴ De initiatiefneemster voor het monument voor seksslavinnen graaft rustig door tot ze weer iets opzienbarends vindt (trouw.nl).

⁵ Molemans, Levenslang Oorlog, pagina 16.

Vraag 14

Kunt u met zekerheid ontkennen dat een deel van het geconfisqueerde geld van de Japanse oorlogsbanken (conform onderzoek door *Follow the Money*) door de 70 duizend slachtoffers van Japanse dwangprostitutie in Nederlands-Indië verdiend is?

Vraag 15

Uit de publicatie van *Follow the Money* komt naar voren dat uit een rapport van de Nederlandse inlichtingendienst NEFIS over het geld dat werd verdiend in dwangbordelen nooit in zijn geheel in een van de Nederlandse archieven ondergebracht is. Wat is hier de reden voor?

Vraag 16

Hebben NEFIS-medewerkers die na de Japanse capitulatie de inventarisatie van bankbalansen uitvoerden de hand weten te leggen op aantal documenten, waaronder bankoverzichten van filialen op Java?

Vraag 17

Kunt u bewerkstelligen dat het hele rapport van NEFIS integraal openbaar gemaakt wordt en gepubliceerd wordt zodat het voor eenieder gemakkelijk toegankelijk wordt?

Vraag 18

In de publicatie van *Follow the Money* op 13 augustus jl. en in het artikel van *Trouw* op 19 januari jl. wordt aangegeven dat de Rijksvoorlichtingsdienst namens het Ministerie van Algemene Zaken, het Ministerie van Economische Zaken en Ministerie van Financiën destijds lieten weten niet bekend te zijn met de informatie over wat er met het dwangbordeelgeld gebeurd is en hoe de Staat en het koningshuis mogelijk profiteerden van de winsten die zijn gemaakt in de Japanse dwangbordelen. Is hier ondertussen wel meer over bekend?

Vraag 19

Bent u bekende met de schatting in de publicatie in *Follow the Money* en het artikel in *Trouw* dat er ruim 155 miljoen euro is verdiend aan de troostmeisjes.⁶?

Vraag 20

Deelt u de mening dat dit voldoende reden is voor de Nederlandse Staat en het koningshuis om serieus werk te maken van onderzoek naar hoe geldstromen lopen van het geld dat is verdiend door «troostmeisjes» en waar dit terecht is gekomen na de ontmanteling van Japanse oorlogsbanken?

Vraag 21

Wanneer eventueel blijkt dat de Nederlandse Staat en de koninklijke familie hebben geprofiteerd van geld dat is verdiend door troostmeisjes, deelt u dan de mening dat dit geld gerestitueerd dient te worden aan de laatste nog levende slachtoffers en hun families?

Vraag 22

Wat is de reden dat is bepaald dat al het bewijsmateriaal betreffende het systeem van Japanse dwangprostitutie in de Nederlandse archieven (NIOD en het Nationaal Archief) tot het jaar 2026 vergrendeld is?⁷

Vraag 23

Wilt u bevorderen dat het bewijsmateriaal betreffende het systeem van Japanse dwangprostitutie binnen drie maanden volledig toegankelijk wordt?

Vraag 24

Wilt u deze vragen afzonderlijk binnen drie weken beantwoorden?

⁶ Amsterdam krijgt mogelijk een monument voor «troostmeisjes» | Het Parool.

⁷ <https://www.villamedia.nl/artikel/de-week-van-griselda-molemans-waar-in-haar-initiatief-voor-troostmeisjes-monument-groen-licht-krijgt>.

Mededeling

De schriftelijke vragen van het lid Omtzigt (Omtzigt) over het bericht dat Japan weigert verantwoordelijk te nemen voor de onmenselijke behandeling van «troostmeisjes» gedurende de Tweede Wereldoorlog en over het geld dat door deze meisjes en jonge vrouwen verdiend is en na de oorlog in handen is gekomen van de aandeelhouders van de NHM, onder wie de Nederlandse Staat, kunnen met het oog op een zorgvuldige beantwoording en het achterhalen van de historische feiten niet binnen de gebruikelijke termijn worden beantwoord. Het streven is de antwoorden zo spoedig mogelijk aan uw Kamer te sturen.